

“Els brasilers han interpretat que Rousseff és la continuïtat”

Quin creieu que serà el resultat de les eleccions presidencials que es faran al Brasil el dia 3 d'octubre?

—El partit del president Lula té tots els elements per a guanyar d'una manera aclaparadora, molt probablement ja a la primera volta. Això significa, en primer lloc, que hi ha un desig profund de l'electorat de continuar les polítiques del govern. D'aquí ve que tot allò que podria ser perjudicial, és a dir, els escàndols que parteixen directament de la presidència o les acusacions de manipulació de la informació confidencial, no canvien la situació electoral. Són acusacions que fan impacte, però el desig de continuïtat és més gran.

—Un govern presidit per Dilma Rousseff, la candidata del PT, serà només de continuïtat?

—Això caldrà veure-ho, perquè és molt difícil de fer prediccions. Dilma Rousseff és una persona diferent, amb un origen diferent, amb posicions ideològiques també diferents de les de Lula. No es pot afirmar tranquil·lament que el seu govern serà la mateixa cosa.

—Per què el principal candidat opositor, el socialdemòcrata José Serra, no és vist com el garant de la continuïtat d'aquestes polítiques?

—Perquè, més que res, al Brasil hi ha un vot per a Lula. El vot no és per a la candidata del PT, sinó per al president, que l'ha presentat com la seva successora, la persona de la seva confiança. Els brasilers han interpretat que Dilma Rousseff és la continuïtat.

—Quin serà el paper de Lula en un hipotètic govern de Rousseff?

—Això no se sap. Naturalment, Lula no es quedarà a casa seva llegint llibres, però fins a quin punt participarà en el govern no és gens clar.

EL TEMPS

Luiz Felipe Lampreia (Rio de Janeiro, 1941) fou ministre d'Afers Estrangers del Brasil del 1995 al 2001, durant el govern del socialdemòcrata Fernando Cardoso. És una de les veus més respectades del país.

—De fora estant, sembla que el Brasil ha tingut una dècada d'èxits, coronada per l'emergència del país com a potència regional indiscutible. Aquesta visió encaixa amb la que els brasilers tenen del seu país?

—Aquesta impressió és molt forta des de fora i segurament també ho és des de dins del Brasil, perquè hi ha un

conjunt de fenòmens molt importants, com ara el creixement de la classe mitjana i de la seva capacitat adquisitiva; l'estabilitat monetària; el creixement econòmic, que enguany serà ben fort gràcies a Lula i el seu partit. No obstant això, hi ha unes quantes núvols en l'horitzó i no es pot dir que aquest creixement, que ha estat del 7%, sigui sostenible en un termini mitjà. De totes maneres, el Brasil ha fet progressos molt grans i és sens dubte un país que s'ha mostrat molt més capaç que no la majoria dels altres de créixer i de reduir alhora la desigualtat social.

—Aquests èxits són mèrit de Lula o de les polítiques públiques dels governs precedents?

—En primer lloc, és resultat de la política que el president Fernando Henrique Cardoso va portar a terme del 1995 al 2003, que fou una política d'estabilitat. Aquesta és la condició prèvia de tot. Però jo crec que el govern de Lula ha aprofundit tot això d'una manera competent i important i tothom en pot veure els resultats.

—Sembla que no hi hagi punts febles...

—I tant si n'hi ha. Aquest darrer any i mig hi ha hagut un dèficit públic fort, amb una despesa molt alta en personal i en manutenció de la maquinària del govern. Per això, l'espai per a inversions públiques és com més va més restringit. D'una altra banda, la moneda brasilera es troba, crec, massa valorada. De resultes d'això, el sector exportador sofreix molt i hi ha un seguit de distorsions en l'economia, acompanyades d'un dèficit internacional en el compte corrent que és perillós. Crec que són problemes greus.

—La política social que ha engegat el govern del president Lula, és sostenible?

—Ho serà sempre que hi hagi un equilibri en la inflació i en l'estabilitat monetària. Però això, naturalment, depèn de diverses coses, com ara un dèficit públic controlat.

—En el vostre darrer llibre, *O Brasil e os ventos do mundo* ('El Brasil i els vents del món'), dieu que la política exterior del Brasil és famosa perquè es manté inalterada més enllà dels governs de torn. Lula va respectar aquesta tradició?

—El paradigma tradicional del Brasil era el multilateralisme i la bona relació amb els veïns, amb l'Argentina, amb els Estats Units i amb la resta dels països occidentals. Crec que fins fa poc temps això s'havia respectat, però algunes iniciatives del darrer any i mig han creat una situació nova. Sobretot l'intent de mediació a l'Orient Mitjà, que ha resultat no res, és clar. I també la qüestió de l'Iran. L'intent de portar l'Iran cap a un acord amb les grans potències ha resultat molt negatiu.

—Us sembla que aquest canvi en la política exterior és a llarg termini?

—Espero que no sigui a llarg termini. Potser l'episodi de l'Iran i la derrota de 12 a 2 que l'intent de mediació del Brasil va rebre al Consell de Seguretat de les Nacions Unides hauria de ser analitzada i tenir-ne en compte les conseqüències. Mai, abans, el Brasil no havia perdut una votació a l'ONU.

—Com ha menat Lula la relació amb els Estats Units?

—Raonablement bé, però hi ha sens dubte un allunyament important. Hi ha una ruptura molt marcada, que és el resultat de posar èmfasi en l'antiame-ricanisme; forma part de l'esperit del Partit dels Treballadors, que considera els Estats Units com un enemic.

—I amb Europa? Les negociacions entre el Mercosul i la UE semblen estancades...

—No tinc gaires esperances que això vagi endavant. Hi ha una gran diferència de punts de vista. El Brasil i l'Argentina volen més obertura per a l'agricultura. Europa no vol satisfer aquesta demanda, però, al mateix temps, vol tenir més accés al nostre mercat dels serveis i dels productes manufacturats. Llavors hi ha un empat.

—I la relació del Brasil amb Veneçuela, ha estat satisfactòria?

—Veneçuela és una altra cosa. Hi ha una història de relació amistosa, hi ha una frontera comuna, és un veí i és important. Però en aquests moments és una relació negativa. Pot haver-hi bons motius econòmics, però crec que l'acostament és excessiu, perquè Veneçuela és un règim amb un dèficit democràtic molt fort.

—Un Brasil fort és bo per a tot Sud-amèrica o creieu que en algun moment hi haurà tensions regionals?

—Em fa l'efecte que no hi haurà tensions, perquè el Brasil és un país molt pacífic i té molt bones relacions amb tots els seus veïns. El Brasil no té problemes de fronteres, no té grans

“El partit del president Lula té tots els elements per a guanyar d'una manera aclaparadora”

problemes bilaterals amb cap país de la regió. L'escenari d'una relació més complicada amb els veïns és poc probable.

—Però a mesura que vagi augmentant la influència, no creieu que pot haver-hi xocs, per exemple amb l'Argentina, l'altre gran país de la regió?

—El període de rivalitat amb l'Argentina ja ha passat. Em sembla que bàsicament les enquestes mostren que els argentins no tenen problemes amb els brasilers.

Federico Rivas Molina
Buenos Aires